

100 LECIE USTANOWIENIA ŚWIĘTA NAJŚWIĘTSZEJ MARII PANNY KRÓLOWEJ POLSKI

Kościół katolicki w Polsce 3 maja obchodzi uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski. Święto zostało ustanowione przez papieża Benedykta XV w 1920 na prośbę polskich biskupów po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918.

Upamiętnia ono ślubę lwowskie króla Jana Kazimierza, który podczas potopu szwedzkiego powierzył Polskę opiece Matki Bożej.

Kult Królowej Korony Polskiej upowszechniał się po rozbiorach Polski, szczególnie w środowisku emigracji polskiej we Francji oraz wśród mieszkańców Lwowa i Krakowa, i odegrał wielką rolę w pracy nad budzeniem poczucia i świadomości narodowej. Zaborcy doceniali znaczenie tego kultu i prowadzili walkę z jego propagowaniem, nakazując m.in. usuwanie wezwania „Królowa Korony Polskiej” z Litanii loretańskiej, zwalczając pielgrzymki do Częstochowy, usuwając z bibliotek publikacje o Królowej Korony Polskiej i ścigając procesami posiadanie i rozpowszechnianie kopii obrazu jasnogórskiego.

Inicjatywę ustanowienia specjalnego święta maryjnego związanego z tym tytułem wysunęło najprawdopodobniej powstałe we Lwowie Bractwo Najświętszej Maryi Panny Królowej Korony Polskiej, poświęcające pierwszą niedzielę maja modlitwom dziękczynnym za opiekę Maryi nad Polską. Pomysł poparł arcybiskup Józef Bilczewski, a papież Pius X w 1909 ustanowił święto Królowej Korony Polskiej dla diecezji lwowskiej i przemyskiej, polecając obchodzić je w pierwszą niedzielę maja. W 1914 obchody przeniesiono z pierwszej niedzieli maja na 2 maja.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości biskupi polscy zaproponowali papieżowi ustanowienie święta Maryi Królowej Polski w dniu 3 maja, tak aby podkreślić związek tego święta z pierwszą polską konstytucją uchwaloną 3 maja 1791 przez Sejm Czteroletni. Konstytucja wypełniła w swoich założeniach część ślubowań Jana Kazimierza – król zobowiązywał się uroczyście wziąć pod opiekę lud polski i zaprowadzić sprawiedliwość.

W obliczu zagrożenia nowym “potopem”, tym razem bolszewickim, w 1920 r. Polacy ponownie zwrócili się o pomoc Matki Bożej. Episkopat odwołał się do ślubów Jana Kazimierza, szukając umocnienia narodu na Jasnej Górze, wzywając wiernych do zachowania nadziei i postawy na wzór ojca Augusta Kordeckiego. Niedługo później, 15 sierpnia, polska armia odniosła zwycięstwo nad bolszewikami, zwane „Cudem nad Wisłą”.

Obraz Cud nad Wisłą, Bitwa warszawska – Jerzy Kossak

Na wniosek biskupów polskich Święta Kongregacja Obrzędów przeniosła w 1924 obchody tego święta na 3 maja. W 1925 roku rozciągnięto je na wszystkie polskie diecezje, tym samym połączono świętowanie rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja oraz święta Królowej Korony Polskiej.

Śluby Jasnogórskie zainicjowane przez kard. Hlonda

Gorącym orędownikiem odnowienia ślubów narodu polskiego był prymas August Hlond. W 1936 roku na Jasnej Górze, licząca 100 tys. osób młodzież akademicka, złożyła ślubowanie, w którym wybrała Matkę Bożą na swoją patronkę, zobowiązując się kształtować życie społeczne na wartościach religijno-narodowych, w duchu chrześcijańskim.

Podczas wojny 31 października 1943 r. Pius XII dokonał poświęcenia całej rodziny ludzkiej Niepokalanemu Sercu Maryi. Po II wojnie światowej – z inicjatywy kard. Hlonda – 8 września 1946 roku milionowa rzesza wiernych, złożyła na Jasnej Górze Akt Ofiarowania Niepokalanemu Sercu Maryi, tym samym ponownie uaktualniając śluby Jana Kazimierza. Uroczystość ta nawiązywała również do aktu, którego w 1943 roku dokonał Pius XII.

Nowa wersja ślubów opracowana przez internowanego prymasa

W 300. rocznicę królewskich ślubów Jana Kazimierza, nową ich wersję opracował internowany wówczas w Komańczy prymas Polski kard. Stefan Wyszyński. Upływająca w tym czasie 300. rocznica ślubów, stanowiła według polskich biskupów dobrą okazję do odnowienia przez naród przyrzeczeń złożonych Maryi w formie, która odpowiadałaby nowym potrzebom.

26 sierpnia 1956 r. wierni na Jasnej Górze uroczyście ślubowali Maryi: “Przyrzekamy uczynić wszystko, co leży w naszej mocy, aby Polska była rzeczywistym królestwem Twoim i Twojego Syna, poddanym całkowicie pod Twoje panowanie, w życiu naszym osobistym, rodzinnym, narodowym i społecznym”. Przyrzekali też “wszczepiać w umysły i serca dzieci ducha Ewangelii”, strzec chrześcijańskich obyczajów, wychować młode pokolenie w wierności Chrystusowi, bronić je przed bezbożnictwem i zepsuciem”.

Tekst ślubów odczytał biskup Michał Klepacz (pełniący w tym czasie obowiązki przewodniczącego Episkopatu). O osobie uwięzionego prymasa przypominał pusty fotel, ustawiony przed ołtarzem.

W 1957 r. z inicjatywy prymasa Wyszyńskiego rozpoczęła się “Wielka Nowenna” przygotowująca Kościół w Polsce do obchodów Millennium Chrztu Polski. Połączona została z peregrynacją cudownego obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej po wszystkich diecezjach i parafiach. Nawet “aresztowanie” obrazu przez SB nie wpłynęło na zastraszenie społeczeństwa.

W 1962 r. papież Jan XXIII ogłosił Maryję Królową Polski i jej główną patronką. Podczas jasnogórskich obchodów Millennium chrztu Polski 3 maja 1966 r. cały polski Episkopat w obecności kilkuset tysięcy pielgrzymów dokonał uroczyste ślubowania NMP. W uroczystościach milenijnych pragnął uczestniczyć papież Paweł VI, na to jednak nie zgodziły się komunistyczne władze. Dopiero Jan Paweł II, mógł jako pierwszy w historii papież przybyć na Jasną Górę.

Zawierzenie Jana Pawła II

3 i 4 czerwca 1979 r. Jan Paweł II dokonał aktu zawierzenia Pani Jasnogórskiej: "... Zawierzam Ci, o Matko Kościoła, wszystkie sprawy tego Kościoła, całą jego misję i całą jego służbę w perspektywie kończącego się drugiego tysiąclecia dziejów chrześcijaństwa na ziemi".

W 1982 r. Kościół obchodził 600-lecie obecności Cudownego Obrazu na Jasnej Górze. Zwieńczeniem kilkuletnich przygotowań do tego jubileuszu była obecność w Częstochowie Jana Pawła II, który przewodniczył obchodom w dniach 18-19 czerwca 1983 r. Biskupi polscy opracowali również w 1990 r. "Drugą Wielką Nowennę", która miała za zadanie przygotować Kościół w Polsce na kolejne tysiąclecie chrześcijaństwa.

W czasie pobytu na Jasnej Górze 4 czerwca 1997 r. Jan Paweł II powierzył Matce Bożej przygotowania do Wielkiego Jubileuszu Chrześcijaństwa w 2000 roku.

Akt zawierzenia z okazji 1050-lecia chrztu Polski

Nowego Aktu Zawierzenia Narodu Polskiego Matce Bożej – z okazji rocznicy 1050-lecia chrztu Polski – dokonał 3 maja 2016 r. obecny przewodniczący KEP – abp Stanisław Gądecki. Potrzebę odnowionego i uzupełnionego aktu zawierzenia wyjaśniał wówczas abp Stanisław Gądecki wiernym zgromadzonym na Jasnej Górze. Poważnym współczesnym problemem – jak podkreślił – jest wypaczone pojęcie wolności, gdyż dla wielu współczesnych "wolność staje się wręcz religią", skutkującą tym, że "wywyższa się człowieka kosztem Boga i liczy się tylko nieskrępowana wolność poszczególnych jednostek". A więc podstawowym problemem staje się odpowiedzialne korzystanie z wolności.

Drugim nowym problemem – jak podkreślił – jest dzisiaj odniesienie do prawa Bożego, z czego – w przeciwieństwie do twórców Konstytucji 3 Maja – dzisiejsi prawodawcy coraz częściej rezygnują.

Trzecim aktualnym problemem – zdaniem przewodniczącego KEP – jest kształt obecnego polskiego patriotyzmu. "Autentyczny patriotyzm nie zna nienawiści do nikogo (...) trzeba bezwzględnie unikać ryzyka tego, ażeby ta niezbywalna funkcja narodu nie wyrodziła się w nacjonalizm" – wyjaśniał.

"Odejdźcie od chrześcijaństwa, odejdźcie od prawdy, musiało doprowadzić także do dezintegracji Europy – zauważył hierarcha i podkreślił, że powrót do europejskiej jedności wymaga powrotu do świata ewangelijnych wartości" oraz do kultury bazującej na prawdziwej znajomości człowieka, jego natury i sensu istnienia.

WYKORZYSTANO: KAI.PL